

III. ВХОДНО НИВО С КЛЮЧ КЪМ ЗАДАЧИТЕ И ЛИСТ ЗА ОТГОВОРИ, ВАРИАНТ 1 И 2

ВХОДНО НИВО ПО БЕЛ ЗА 12. КЛАС

Вариант 1

Прочетете текста и отговорете на въпросите, поставени към него (1. – 4. включително).

Панаирът на книгата в Гьотеборг празнува 250-годишнината на първия в света акт за свободата на печата с фокус върху свободата на словото. Разположен на първите нива на трите 29-етажни стъклени кули „Готия Тауърс“, с над 800 участници, простиращ се на площ от 12 000 кв. м и с над 100 000 посетители, форумът е най-голямото културно събитие в скандинавските страни от 1985 г. насам.

Швеция е първата държава в света, приела през 1766 г. Закон за свободата на печата. Голяма част от правата, които днес шведите приемат за даденост, водят началото си именно от него. По време на своето съществуване документът е бил ограничаван, повторно установяван, омаловажаван (например по време на Втората световна война) и разширен отново.

Дали авторите и артистите получават защита, често е спорно. „Но има очевидна връзка между сериозната литература и свободата на словото. Работа на автора е да превърне в думи това, което хората мислят, така че, когато някой атакува един автор, атакува цял народ. Затова предоставянето на убежище на автори е начин за защита на свободата на словото като цяло“ – казва Ола Ларсмо, председателка на шведския ПЕН клуб.

В сърцето на програмата на панаира, продължил от 22 до 25 септември, бяха семинарите – срещи с над 821 участници, автори, журналисти и учени от 38 страни, които обсъждат състоянието на свободата на словото в Швеция и в целия свят.

Амбицията на Панаира на книгата в Гьотеборг да се превърне в арена на свободата на словото, е разгърната на сцени с целодневна програма, разположени на различни места из всички зали. На щандовете и в пространствата за общуване посетителите се срещат с общественици, политици, журналисти, неправителствени организации и автори от страната домакин и от цял свят, които представят своята гледна точка за състоянието на свободата на словото в държавите, от които идват.

По Виктория Атанасова, „Всичко за книгите“

1. Кое заглавие НЕ е подходящо за текста?

- А) Най-голямото културно събитие в Скандинавия
- Б) Международен форум на автори от цял свят
- В) Свободата на словото по света
- Г) Панаирът на книгата в Гьотеборг

2. Кое от посочените твърдения е вярно според текста?

- А) Според председателя на шведския ПЕН клуб работа на автора е да превърне в образи това, което хората мислят, и да популяризира книгите.
- Б) Акцентът, поставен от организаторите на събитието, е върху обсъждането на състоянието на свободата на словото не само в страната домакин, а и навсякъде по света.

- В) През 1985 г. Швеция празнува 250 г. от приемането на първия в света закон за свободата на словото и в частност на печата.
- Г) Програмата на Панаира включва семинари, обсъждания на книги, кинопрожекции, неформални срещи с общественици, политици, журналисти, писатели и др.

3. Подчертаната в текста дума *документът* е контекстов синоним на:

- А) Хартата за правата на човека
- Б) Панаира на книгата в Гьотеборг
- В) Устава на шведския ПЕН клуб
- Г) Закона за свободата на печата в Швеция

4. Кое от посочените твърдения НЕ е вярно според текста?

Панаирът на книгата в Гьотеборг:

- А) отбелязва 250-годишнината на първия в света закон за свобода на печата
- Б) се провежда на първите три нива на 29-етажните стъклени кули „Готия Тауърс“
- В) събира над 800 участници, автори, журналисти и учени от 38 страни
- Г) за който разказва текстът, се е провел в края на септември 2016 г.

5. В кой от редовете е допусната правописна грешка?

- А) целостта, верността, светостта
- Б) безнадеждност, безопасност, безчувственост
- В) двойствен, свойствен, тайнствен
- Г) учуден, увенчан, увековечен

6. В кое от изреченията е допусната правописна грешка?

- А) Благодарение на пръстена, изпратен на краля, става известно, че Лионел е бил невинно оклеветен и изпратен в изгнание.
- Б) За позицията е подходящ човек с опит като радио- и телевизионен водещ, участвал в създаването на репортажи, интервюта и анкети.
- В) Баба сложи гроздето по към мене, за да мога да си вземам по-лесно от кехлибарените зърна.
- Г) В ход е нововъведената процедура за избор на заместник-главен прокурор на столицата.

7. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

- А) При преработката на скалните маси за извличане на ценните метали се образува скален отпадък, който се съхранява в големи басейни, наречени хвостохранилища.
- Б) За да се намери златоносна руда, се прави проучване на земната повърхност и в зависимост от дълбочината на находката, се разработва подземна или открита мина.
- В) В някои модерни рудници скалният отпадък се обезводнява и уплътнява, така че да намалее обемът му, и се съхранява в клетки, разположени по отработените склонове.
- Г) Съвременните технологии на добив на метали са насочени към намаляване на негативните ефекти за природата и здравето на хората дори когато това е скъпо.

8. В кое от изреченията НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- А) В Брюксел никой не ще и да мисли, какво би станало, ако французите отхвърлят споразумението за земеделските субсидии на референдума през май.
- Б) Има ли „авариен изход“ в случай, че европейците отхвърлят споразумението, и в сила останат действащите в момента правила, приети с договора от Ница?
- В) Следователно, и занапред ще може да се живее с договора от Ница, независимо, че това означава да няма общ европейски външен министър.
- Г) В програмата се включват мерки по залесяване на терените, в които е имало открит добив на руда, и превръщането им в големи площи за туризъм и спорт.

9. В кое от изреченията е допусната граматична грешка?

- А) За някой това постижение би било повод за радост, но за него беше почти провал.
- Б) Засиленото сътрудничество в областта на външната и вътрешната политика може да доведе до значителен напредък.
- В) През последните четири месеца горските пожари, бушуващи в Австралия, опустошиха 4 милиона хектара земя.
- Г) В операта „Марта“ има няколко фрагмента, които поради своята мелодичност и поетичност се радват на огромна популярност.

10. В кое от изреченията НЕ е допусната граматична грешка?

- А) Вземи тази фойерверка, но внимавай много, за да не избухне в ръцете ти и да те нарани.
- Б) На няколко съседни по-малки острови привнесените от Европа бозайници целенасочено са унищожени.
- В) Регулацията на животинските видове се оказва правилният подход за защита на местната фауна.
- Г) Появата на някои от чуждите за островите растителни и животински видове се отразява негативно върху местните флора и фауна.

11. В кое от изреченията НЕ е допусната лексикална грешка?

- А) Ескимосите са се адаптирали и приспособили към суровите условия на живот на север.
- Б) Напоследък на книжовния пазар се наложиха имената на няколко талантиливи млади автори на художествена проза.
- В) При терористични актове с парализиращ газ полицията има извънредни пълномощия за използване на противоотрови.
- Г) На днешно време е задължително да развиваш дигиталната си компетентност, за да разчиташ на прилична работа.

12. В кой от редовете фразеологичните словосъчетания са синонимни?

- А) клатя си краката – клатят ми се краката
- Б) въртя на пръста си – въртя се на пета
- В) вдигам пара – вдигам ръце
- Г) правя вятър – правя мили очи

13. От коя творба е откъсът?

Оркестърът свиреше румънската „Дойна“. По-право казано, свиреше само Анчето, с флейта соло, а другите пригласяха. Ний слушахме от вътрешния

салон. Ама, ще речете, кои са тези ний? Кои ли? Известно е кои: Сенаторът, Отело, Стувенчо и аз. [...] Безгрижно разположени около масата, с папирски в уста, ний ловяхме фиоритурите на „Дойна“ и бяхме се предали на приятно *far niente*. Утре е неделя – няма работа, може да поседим и по-късничко...

- А) „Бай Ганьо“
- Б) „Крадецът на праскови“
- В) „Приказка за стълбата“
- Г) „Андрешко“

14. В кой от редовете правилно са свързани произведението и неговият автор?

- А) „Спи езерото“ – Христо Смирненски
- Б) „Борба“ – Пейо Яворов
- В) „Ноев ковчег“ – Йордан Радичков
- Г) „История“ – Иван Вазов

15. В кой от редовете всички герои са от едно и също произведение?

- А) Баба Кера, Цончето, Катерина
- Б) Иво, Елисавета, Андрей
- В) Ния, Данко Харсъзина, Лазар
- Г) Божана, Стоян, Аврам Немтур

16. В кой от редовете произведението и неговият жанр НЕ са свързани правилно?

- А) „Спи езерото“ – лирическа миниатюра
- Б) „Крадецът на праскови“ – роман
- В) „Балкански синдром“ – комедия
- Г) „Андрешко“ – разказ

17. Поставете правилния термин на празното място в цитата.

_____ е един от най-фините езикови и стилови инструменти за изразяване на оценка, най-вече отрицателна. Нейното внушение и въздействие са винаги прикрепени към контекста, който осигурява разпознаването и разбирането ѝ. Употребата ѝ – и в литературата, и във всекидневния език – винаги е свързана с езиковите игри и е израз на остроумие, красноречие, критично мислене; или празна претенция, в зависимост от това дали е уместна, или неуместна, дали е умело, или тромаво въведена, дали е в служба на истината, или само на суетата и остротата на говоренето.

- А) комедията
- Б) иронията
- В) междутекстовостта
- Г) лирическата миниатюра

18. За кое произведение водещи са мотивите за покорството, страданието и гнева?

- А) „Бай Ганьо“
- Б) „Спи езерото“
- В) „Новото гробище над Сливница“
- Г) „Борба“

19. В кой от редовете и в двете произведения са налице фантастични елементи?

- А) „Крадецът на праскови“ и „История“
- Б) „До моето първо либе“ и „Андрешко“
- В) „Ноев ковчег“ и „Приказка за стълбата“
- Г) „Балкански синдром“ и „Железният светилник“

20. Какво е подчертаното в откъса изразно средство?

...Туй е казало

*стадо от вълци във овчи кожи,
камък основен за да положи
на лъжи святи, а ум човешки
да скове навек в окови тежки!*

- А) метафора
- Б) оксиморон
- В) символ
- Г) метонимия

21. Отговорете с 3 – 4 изречения на въпроса: Какво е отношението между историята и паметта във Вапцаровото стихотворение „История“?

ЛИСТ С ВЕРНИТЕ ОТГОВОРИ

за входното ниво по БЕЛ за 12. клас

Вариант 1

1.	А	Б	×	Г
2.	А	×	В	Г
3.	А	Б	В	×
4.	А	×	В	Г
5.	А	Б	×	Г
6.	А	Б	В	×
7.	А	×	В	Г
8.	А	Б	В	×
9.	×	Б	В	Г
10.	А	Б	×	Г
11.	А	Б	×	Г
12.	А	Б	В	×
13.	×	Б	В	Г
14.	А	Б	×	Г
15.	А	Б	В	×
16.	А	×	В	Г
17.	А	×	В	Г
18.	А	Б	В	×
19.	А	Б	×	Г
20.	А	×	В	Г

- Този лист е за учителя – направете си шаблон за проверка, като копирате листа и изрежете с макетно ножче кутийката с кръстчето, което показва верния отговор. Така много лесно ще проверите теста, след като сте снимали листа за отговори от предната страница и сте го раздали на учениците за попълване.

Максималният брой точки от изходното ниво е 25 точки – 20 от теста (по 1 точка за всеки верен отговор) и 5 точки от свободния отговор.

Скала за оценяване

<i>Брой точки</i>	<i>Оценка</i>
25 – 21	Отличен
20 – 16	Много добър
15 – 11	Добър
10 – 8	Среден
Под 8	Слаб

Примерен отговор на 21. въпрос: Във Вапцаровото стихотворение „История“ е изграден многозначен образ на историята, която не приема в своите страници „*простата човешка драма*“. Също така е изграден и образ на паметта – колективната социална памет, изобразена чрез ние-изказа на лирическия говорител; паметта на всички „*неизвестни хора*“, страдалците, жертвите. Паметта срещу историята – това е яркият конфликт в творбата. В произведението контрастът между историята и паметта е още по-отчетлив, защото езикът на историята, съдържанието на нейните „*пожълтели страници*“ е типичен „чужд текст“ от гледна точка на междутекстовостта, докато езикът на паметта е същинският лирически език на творбата. Така във Вапцаровото стихотворение историята и паметта удвояват своята противопоставеност – освен че са съдържателно различни разкази, те са и различни по своята природа и само един от тях е художествено въздействащ – лирическият език на колективната памет.